

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

070:355.01(477)

ДОТРИМАННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ СТАНДАРТІВ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Адамчук Н. В., кандидат філологічних наук, доцент (naridna@gmail.com)
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Уже понад рік через повномасштабне вторгнення Росії Україна перебуває в епіцентрі світової уваги. Медіапростір сьогодні наповнений журналістськими матеріалами, часто з діаметрально протилежними думками та висновками, які вимагають, з одного боку, швидкого реагування і медійників, і суспільства загалом, а з іншого – вдумливого аналізу, серйозного фактчекінгу, вчасного зворотного зв'язку.

Так, ми навчилися значно краще розпізнавати кремлівську пропаганду, швидше викривати маніпуляції, активніше боротися за чистоту інформаційного простору. Проте з кожним днем з'являється все більше викликів для журналістів, які стикаються з новими ситуаціями, коли працюють у зоні бойових дій, висвітлюють трагічні події, що іноді потребує певного перегляду сформованих у мирний час засадничих принципів професії. На журналістиці лежить основний тягар соціальної і моральної відповідальності, адже медіатизація війни – системне явище, і в момент загрози для суспільства (держави), професійний журналіст не може стояти перед альтернативою: бути учасником (прихильником) чи залишатися осторонь, бути «над битвою» [3, с. 299].

Проблеми етичності журналістської діяльності й дотримання професійних стандартів набувають особливої актуальності під час війни, адже в таких умовах інформаційний простір дуже стрімко формує вектор суспільних думок і поглядів. Варто зауважити, що серйозна дискусія довкола цієї проблеми розгорнулася в журналістському середовищі ще задовго до повномасштабного вторгнення російських військ в Україну. Окремі медіаексперти та журналісти-практики висловлювали думки про те, що вітчизняні медіа не можуть бути нейтральними та незаангажованими спостерігачами несправедливої та жорстокої війни, що ведеться на території нашої держави. А позаяк журналістика не завжди є об'єктивною й поза війною, то в ситуації оборони країни від ворога, який порушує всі закони і принципи ведення війни, можна іноді також «відступити від правил». Про небезпеки такого шляху застерігає медійників Андрій Куликов, голова Комісії з журналістської етики, переконуючи, що журналістські стандарти під час війни такі ж, як і за мирних умов, і «зводяться до кількох дій: дізнаватися факти, з'ясувати, що вони означають, і говорити правду, хоч якою на позір шкідливою на той момент вона є» [2].

Працюючи в надзвичайно складних умовах військової агресії, сьогодні журналісти стикаються з багатьма внутрішніми і зовнішніми викликами, зокрема через проблеми з доступом до інформації, неможливість вчасно отримати відповіді на запити, відсутність звичних джерел і тем, зростання психологічного і фізичного навантаження. З іншого боку, саме зараз для вітчизняної журналістики – зірковий час, адже українські медіа часто слугують прикладом для іноземних медіа, які далеко не завжди дотримуються задекларованих принципів і демонструють забагато пафосу замість реального дотримання стандартів. Зокрема, багато питань виникало щодо матеріалів закордонних журналістів з людьми, які перебували у стані стресу. Різниця між вітчизняними та іноземними ЗМІ тут полягає в тому, що для українських медіа головне – документування подій війни, а не постановка «заради емоцій». За таких умов «скидання з п'єдесталу західної журналістики накладає потребу суб'єктності української журналістики, появи її голосу на міжнародному рівні» [1].

Війна в Україні поставила багато нових викликів перед журналістикою як фахом і всіма, хто причетний до медіасфери. Сьогодні українські медіа докладають максимум зусиль, щоб подолати ворога на інформаційному фронті і зберегти свободу слова. Це величезна відповідальність, але попри всі небезпеки й обмеження, це ще й те «горнило, в якому кується нова українська журналістика» [1].

Перелік посилань

1. Адамович Н. Чи змінює війна стандарти журналістики, або Як писати про російські звірства, воєнні злочини й геноцид. URL: <https://zmina.info/articles/ukrayinskij-zhurnalistyczi-treba-perestaty-kompleksuvaty>
2. «Журналістські стандарти під час війни нічим не відрізняються від стандартів часів миру» – Куликов. URL: <https://hromadske.radio/project-news/zhurnalistiski-standarty-pid-chas-viyny-nichym-ne-vidriznyayutsya-vid-standartiv-chasiv-myru-kulykov>
3. Кость С.А. Журналістика і війна: навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. 414 с.